

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/438/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

104/2013. (IV. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012 május 17-én előterjesztett **panaszát** a 2013. április 10-én – dr. Kádár András Kristóf és dr. Féja András testületi tagok távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a B. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos személyesen terjesztette elő a panaszát 2012. május 17-én a B. városi Rendőrkapitányságon a vele szemben aznap foganatosított intézkedés során tanúsított hangnem, illetve a vele szemben megtett szabálysértési feljelentés miatt. A panaszos beadványában kérte a panaszának Testület részére történő továbbítását.

A panaszos 2012. május 17-én gépjárművel –16 óra 05 perckor – B. város, Cs. utcán haladt keresztül, amelynek végén jobbra kívánt fordulni a Cs. utcára, ezért kanyarodási szándéka érdekében irányjelzést alkalmazott, amikor egy szolgálati kocsit megállt a sarkon és intézkedés alá vonta a panaszost. A kocsiból kiszálló, a panaszos által név szerint megjelölt rendőr hangosan a panaszosra kiáltott, hogy maradjon ott. A panaszos engedelmességet a felszólításnak és kérte, hogy a rendőr tisztességes hangnemből beszéljen vele. A panaszos 12 éves fia is a járműben tartózkodott, aki meglehetősen megijedt. A rendőr azután, hogy elkérte

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a panaszos iratait, megkérte, hogy ismerje el, hogy vezetés közben a panaszos a mobiltelefon készülékét használta. A panaszos nem ismerte el a szabálysértést, és együttműködése jeleként megmutatta a rendőrnek a telefonján a híváslistát, amelyen a panaszos állítása szerint az utolsó kimenő hívás 15 óra 39 perckor történt, illetve volt egy nem fogadott hívás 16 óra 3 perckor, amit éppen azért nem vett fel a panaszos, mert vezetett. A rendőr a híváslistán szereplő tények ellenére ismét megkérte a panaszost, hogy ismerje el a szabálysértést, majd rendkívül arrogáns és tiszteletlen módon közölte a panaszossal, hogy feljelenti őt, végezetül a bal hüvelykujját felmutatva távozott. A panaszos végig megfélemlítve érezte magát az intézkedés során.

A panaszos sérelmezi a rendőr által alkalmazott hangnemet, valamint, hogy olyan dolog elkövetését akarta mindenáron elismertetni a panaszossal, amit ő nem követett el.

2) A Testület 2012. június 14-én kelt levelében tájékoztatta a panaszost az intézkedéskor hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) Testületre irányadó hatásköri és eljárási szabályairól, valamint pontosító kérdéseket tett fel a panaszossal kapcsolatban.

A panaszos 2012. június 21-én kelt válaszlevele szerint az intézkedés hangos „Maradjon ott!” kiáltással vette kezdetét, anélkül, hogy a rendőr köszönt volna, vagy felmutatta volna akár a jelvényét, akár az igazolványát. (A rendőr nevét annak ruhájáról olvasta le.) Panasz kiegészítésében kifogásolta a panaszos, hogy az intézkedés célját nem közölte vele a rendőr, nem hivatkozott semmilyen jogszabályra, csak elkérte az iratait. A panaszos elmondta, hogy a kézben tartott mobiltelefon használatával összefüggésben sem hangzott el jogszabályi hivatkozás.

Az esettel kapcsolatban megerősítette, hogy azt sérelmezi, hogy – a 12 éves gyermeke jelenlétében – megfélemlítő stílusban, arrogáns hangnemben beszélt vele a rendőr. A panaszos szeretett volna együttműködő lenni az intézkedés során, ezért adta át a telefonját a rendőrnek, hogy a rendőr megnézhesse rajta a híváslistát. A telefont a panaszos táskájából a panaszos kislánya vette elő, amit a rendőr is látott.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a B. városi Rendőrkapitányság (továbbiakban: rendőrkapitányság) vezetőjétől, valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos valamennyi rendőrségi dokumentumot. A megküldött iratok közül a panasz szempontjából releváns okiratok a következők.

1) Az intézkedés napján kelt, intézkedő r. törzsőrmester és próbaidős r. őrmester által aláírt szabálysértési feljelentés a következőképp számol be a történetekről.

A r. törzsőrmester szolgálata teljesítése során társával, a próbaidős r. őrmesterrel mozgó ellenőrzést hajtott végre B. város, Cs. utcánál 16 óra 5 perckor, amely során észlelte, hogy a kikanyarodni készülő gépjármű vezetője (a panaszos) a füléhez tartja a mobiltelefonját, azonban a szolgálati gépjárművet észlelve azt hirtelen mozdulattal a fülétől elkapva lerakta. A szolgálati gépjárművén r. törzsőrmester felkapcsolta a megkülönböztető fényjelzést és

ellenőrzés alá vonta a járművet és igazoltatta annak vezetőjét. Az igazoltatás során közölte a panaszossal a megállításának okát, mely során az általa elkövetett szabálysértést a panaszos nem ismerte el, ezért r. törzsőrmester elmondta, hogy szabálysértési feljelentést fog tenni ellene. A r. törzsőrmester kérdésére felelve a panaszos azt állította, hogy ő nem használta a mobiltelefonját, nem telefonált vele. A r. törzsőrmester megkérte a panaszost, hogy mutassa meg a kimenő és bejövő hívásokat, amit a panaszos meg is tett: azon az utolsó bejövő hívás 16 óra 3 perckor történt.

A szabálysértés tényét r. törzsőrmester ismét közölte a panaszossal, amit a panaszos nem ismert el, személyi körülményeire nem nyilatkozott, az igazoltató lapot nem írta alá. Az intézkedés során a panaszos sérelmezte megállításának módját, az intézkedés hangvételt és közölte, hogy az intézkedés ellen panasszal fog élni.

A r. törzsőrmester a megállítással és a sérelmezett kijelentéssel („Maradjon ott!”) kapcsolatban jelentésében előadta, hogy arra azért került sor, mert a panaszos az álló helyzetben lévő gépjárművével elindult a r. törzsőrmester felé, hogy kikerülje őt, ezért r. törzsőrmester a járműre mutatva felszólította, hogy maradjon ott. Ezt a felszólítást a panaszos sérelmezte, mert úgy élte meg, hogy úgy kezelik, mint egy bűnözőt.

2) A Testület rendőrkapitányság vezetőjének címzett felvilágosítást kérő megkeresésében foglalt kérdésekre válaszolva r. törzsőrmester 2012. június 27-én kelt jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A szolgálati fellépés tekintetében r. törzsőrmester arról tájékoztatta a Testületet, hogy az intézkedés során egyenruhát viselt, a napszaknak megfelelően köszönt és tisztelgett az intézkedés kezdetén. Stílusa határozott volt, de mindvégig udvarias. Elmondja, hogy nem kiáltott rá a panaszosra, hanem a járművére mutatva felszólította, hogy maradjon, mert a panaszos el akart indulni, mikor látta, hogy r. törzsőrmester a szolgálati járműből kiszállva felé tart. Az intézkedés alá vont gépjárműhöz lépve a panaszos közölte, hogy ő nem bűnöző, r. törzsőrmester mit képzél magáról, hogy ilyen módon állítja meg és felszólította r. törzsőrmestert, hogy beszéljen vele normálisan. Az intézkedésnek szemtanúja volt az intézkedés alá vont jármű jobb oldalánál, annak elejénél tartózkodó próbaidős r. őrmester.

A r. törzsőrmester beszámolója szerint az intézkedés oka az volt, hogy a Cs. utcán haladva r. törzsőrmester látta, hogy a balról érkező jármű vezetője állának magasságában, a kezében tartja a mobiltelefonját, majd a rendőrautót észlelve kezét hirtelen mozdulattal lerántotta.

Az intézkedés során a r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a cselekménye a KRESZ 3. § (2) bekezdésébe ütközik és szabálysértésnek minősül, valamint megkérdezte a panaszostól, hogy elismeri-e az általa elkövetett szabálysértést. A jelentés cáfolja a panaszos azon állítását, hogy megkérte volna a panaszost, hogy ismerje el a szabálysértést. Mivel a panaszos nem volt hajlandó elismerni a szabálysértést, a r. törzsőrmester tájékoztatta, hogy szabálysértési feljelentéssel él ellene, azonban egyáltalán nem volt arrogáns vagy tiszteletlen. (A r. törzsőrmester jelentésében kitér rá, hogy a szabálysértési feljelentés nem a híváslista, hanem a kézben tartott mobiltelefon miatt történt.) A r. törzsőrmester jelentésében cáfolta továbbá azt is, hogy mutogatott volna, mikor közölte a feljelentés tényét, mert a panaszos ezután rögtön közölte vele, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni, amennyiben a r. törzsőrmester nem kér tőle bocsánatot. A panaszos ekkor jegyezte fel r. törzsőrmester

láthatósági mellényén lévő nevét és jelvéyszámát. Ezt követően r. törzsőrmester felvilágosította a panaszost, hogy hol teheti meg az intézkedéssel kapcsolatos panaszát.

A jelentés leírja, hogy a panaszos által említett „mutogatás” az intézkedés végén történt, azután, hogy r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a vele szembeni intézkedést befejezte és elköszönt tőle, majd elindult a szolgálati gépjárműhöz. A panaszos ezt követően is hangosan kikérte magának az intézkedést, kikiabált az ablakon a vele szemben tanúsított viselkedés miatt, továbbra is azt kérdezgette, hogy a r. törzsőrmester „mit képzél magáról”. A r. törzsőrmester a szolgálati gépjármű felé haladva felemelte a jobb kezén lévő hüvelykujját, s gesztikulálva mutatott azzal felfelé, jelezve, hogy nyugtázta, hogy a panaszos panaszt fog tenni.

Végezetül az esettel kapcsolatban megjegyzi a r. törzsőrmester, hogy a panaszos az elejétől fogva úgy állt hozzá a vele szemben foganatosított intézkedéshez, hogy azt kikérte magának, „hogy ő nem egy bűnöző”, miért így állítják meg, miért így beszél vele r. törzsőrmester, valamint végig azzal fenyegetőzött, hogy panasszal fog élni a r. törzsőrmester intézkedése ellen. Álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott hangnem nyugodt, egyben határozott volt, azonban a panaszos az intézkedés kezdetétől fogva lekezelő és számonkérő hangnemben beszélt. Intézkedése során a r. törzsőrmester nem vette észre, hogy akár a panaszos, akár a vele utazó fia megijedt volna.

3) A próbaidős r. őrmester (továbbiakban: r. őrmester) 2012. július 3-án kelt jelentése az előzőekhez képest az alábbi új információkat tartalmazza.

Az intézkedés során a r. törzsőrmester által használt hangnemet nem találta tiszteletlennek, annak fellépését udvariasnak és határozottnak írta le. Az intézkedés végén történt „mutogatással” kapcsolatban arról számol be, hogy arról nem tud véleményt mondani, tekintettel arra, hogy nem figyelte a r. törzsőrmester kezeit, ugyanakkor arra emlékszik, hogy r. törzsőrmester szóban jelezte a panaszosnak, hogy tudomásul veszi, hogy az intézkedéssel szemben a panaszos panaszt fog tenni.

III.

A Testületnek először azt kellett megvizsgálnia, hogy mely panaszosi sérelmek vizsgálatára terjed ki a hatásköre.

Az intézkedéskor hatályos Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Fentiek értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben, a panaszost érintően merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag-járműátvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a Testület csak azon rendőri magatartások felülvizsgálatát végezheti el, amelyeket az Rtv. a IV.–VI. fejezeteiben szabályoz, nem veheti át azonban a szabálysértési hatóság szerepét, így nem rendelkezik felhatalmazással annak megállapítására, hogy a panaszos a rendőri intézkedést megelőzően követett-e el szabálysértést.

A Testület ezért a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszossal szemben fogatosított intézkedés jogszerűségét, a szolgálati fellépés módját, valamint az intézkedő rendőrök hangnemét.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A panaszos előadta, hogy 2012. május 17-én gépjárművével – 16 óra 05 perckor – B. város, Cs. utcán haladt keresztül, amelynek végén jobbra kívánt fordulni a Cs. utcára, ezért kanyarodási szándéka érdekében irányjelzést alkalmazott, amikor egy szolgálati kocs megállt a sarkon és intézkedés alá vonta a panaszost.

A rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy a r. törzsőrmester szolgálata teljesítése során mozgó ellenőrzést hajtott végre B.város, Cs. utcánál 16 óra 05 perckor, amely során észlelte, hogy a kikanyarodni készülő gépjármű vezetője (a panaszos) a füléhez tartja a mobiltelefonját, azonban a szolgálati gépjárművet észlelve azt hirtelen mozdulattal a fülétől elkapva lerakta. A szolgálati gépjárművén r. törzsőrmester felkapcsolta a megkülönböztető fényjelzést és ellenőrzés alá vonta a járművet és igazoltatta annak vezetőjét.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A hivatkozott rendelkezések egyértelműen rögzítik, hogy a rendőr köteles intézkedést kezdeményezni, ha jogellenes cselekményt megvalósító magatartást észlel, vagy ilyenről tájékoztatják.

A Szolgálati Szabályzat 9. § -a tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 9. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőr szabálysértés észlelése

esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetésén tetten ért személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására, és felhívja, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

A rendőrségi jelentésből egyértelműen kiderül, hogy az eljáró rendőrök szemtanúi voltak annak, hogy a panaszos vezetés közben az állá magasságában tartotta a füléhez a kezét, azaz feltehetően mobilkészülékén telefonált.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 3. § (2) bekezdése tiltja a gépkocsi vezetőjének a menet közben kézben tartott mobil rádiótelefon használatát. Az intézkedéskor hatályos szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi törvény (továbbiakban: szabálysértésekről szóló törvény) 224. §-a a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértésére vonatkozóan a következőket tartalmazza:

„224. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.”

Az Rtv. 29. §- a az igazoltatásra vonatkozóan a következőket tartalmazza.

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt – annak választása szerint – lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.”

Az ügyvel kapcsolatban fontos utalni a Testület töretlen gyakorlatára, miszerint a Testület a szabálysértési tényállásszerűséget eljárásában kizárólag a rendőri intézkedés jogszerűsége szempontjából vizsgálja. Anélkül, hogy a Testület megállapítaná, hogy a szóban forgó cselekmény megvalósította-e a szabálysértésekről szóló törvény 224. § szerinti szabálysértését, azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú ok fennállt-e.

A Testület a fentiek okán úgy ítélte meg, hogy r. törzsrőmester és r. őrmester által a mozgó ellenőrzés során észlelt, a panaszos állának magasságában tartott keze miatt fennállt az intézkedéshez szükséges minimális gyanú, ezért a Testület megállapítása szerint a közlekedésrendészeti ellenőrzés során történő igazoltatásához kellő jogalapot biztosított az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata, így nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

3) A panaszos panaszának kiegészítésében sérelmezte a szolgálati fellépés módját, kifogásolta, hogy az eljáró rendőr a vele szemben foganatosított intézkedés során nem tett megfelelően eleget azon kötelezettségeinek, amelyek az Rtv. 20. §-ából fakadnak: a panaszos

sérelmezte, hogy a rendőr nem köszönt, nem alkalmazott megfelelő megszólítást, nem tisztelgett, továbbá nem közölte sem a nevét, sem az azonosítószámát, illetve nem jelölte meg az intézkedés célját sem, hanem csak rákiáltott, hogy „Maradjon ott!”.

A r. törzsőrmester jelentésében arról tájékoztatta a Testületet, hogy miután a szolgálati gépjárművén r. törzsőrmester felkapcsolta a megkülönböztető fényjelzést, ellenőrzés alá vonta a járművet. A jelentésében kifejti, hogy nem kiáltott rá a panaszosra, hanem a járművére mutatva felszólította, hogy maradjon, mert a panaszos el akart indulni, mikor látta, hogy r. törzsőrmester a szolgálati járműből kiszállva a panaszos felé tart. A r. törzsőrmester arról számol be, hogy az intézkedés során egyenruhát és láthatósági mellényt viselt, utóbbin jól láthatóan volt elhelyezve a neve és a jelvéyszám. Az intézkedés kezdetén r. törzsőrmester a napszaknak megfelelően köszönt és tisztelgett. Stílusa ugyan határozott volt, de mindvégig udvarias maradt. Az igazoltatás során elkérte a panaszos jogosítványát és forgalmi engedélyét, és közölte a panaszossal, hogy azért állította meg őt, mert a cselekménye a KRESZ 3. § (2) bekezdésébe ütközik és szabálysértésnek minősül, valamint megkérdezte a panaszostól, hogy elismeri-e az általa elkövetett szabálysértést. Az intézkedés során a felvilágosította a panaszost, – aki végig azzal fenyegetőzött, hogy a r. törzsőrmester ellen panasszal fog élni, amennyiben nem kér bocsánatot a panaszostól a viselkedéséért – hogy hol teheti meg a panaszát. A szabálysértés tényét r. törzsőrmester többször is közölte a panaszossal, azonban a panaszos nem ismerte el annak elkövetését, személyi körülményeire nem nyilatkozott, valamint az igazoltató lapot sem írta alá.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi.

„5. § (1) Az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.

(2) A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A felek előadásai – ahogy az fent olvasható – ellentmondást tartalmaznak a fellépés alakításainak megtartása tekintetében. Így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr eljárása kezdetekor megfelelően azonosította-e magát, illetve, hogy megjelölte-e az intézkedés célját. Kijelenthető továbbá, hogy a hatályos

rendeletek alapján a rendőr nem volt köteles felmutatni az intézkedés kezdetekor igazolványát vagy azonosító jelvényét, mert társával együtt egyenruhában látott el szolgálatot. A Testület töretlen gyakorlata értelmében amennyiben a panaszosi előadást a rendőr nem cáfolja, azt a Testület a tényállás alapjául elfogadja. Jelen esetben az eljáró rendőr nem cáfolta a panaszos azon elmondását, hogy nem közölte az intézkedés elején az azonosító számát, valamint az intézkedés célját.

A Testület gyakorlata alapján leszögezhető, hogy az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelgés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

A rendőrség által nem cáfolt mulasztások közül tehát alapjogi relevanciája csupán az azonosító szám közlése elmulasztásának van, mivel ez adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg. Ezt a jogsérelmet ugyanakkor – arra is figyelemmel, hogy a panaszos végeredményben az intézkedő rendőr azonosító számát megismerte és az Rtv.-ben szereplő határidőn belül élt panaszjogával – a Testület csekély fokúnak minősítette.

Annak a rendőrség által nem cáfolt panaszosi állításnak a kapcsán, miszerint az intézkedő rendőr az azonosító számát, valamint az intézkedés célját az intézkedés elején nem közölte, a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg, egyéb tekintetben pedig a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

4) Végezetül a Testület vizsgálatának tárgyává tette az eljáró rendőr által használt hangnemet, valamint az intézkedés végén történt mutogatást.

a) A panaszos beadványában kifogásolta, hogy az intézkedő rendőr az intézkedés elején rákiabált („Maradjon ott!), panaszolta továbbá a r. törzsőrmester lekezelő és arrogáns stílusát. A panaszos sérelmezte, hogy megfélemlítve érezte magát a r. törzsőrmester által megütött hangnemtől, ráadásul az esetnek tizenkét éves fia is szem- és fültanúja volt.

A r. törzsőrmester a jelentésében éppen az előzőek ellenkezőjéről számol be, a r. törzsőrmester szerint a panaszos az elejétől fogva úgy állt hozzá a vele szemben foganatosított intézkedéshez, hogy azt kikérte magának, „hogy ő (a panaszos) nem egy bűnöző, miért így állítják meg”. A r. törzsőrmester a megállítást során elhangzott és a panaszos által sérelmezett kijelentéssel („Maradjon ott!”) kapcsolatban a jelentésében előadta, hogy arra azért került sor, mert a panaszos az álló helyzetben lévő gépjárművel elindult a r. törzsőrmester felé, hogy kikerülje őt, ezért r. törzsőrmester a járműre mutatva felszólította, hogy maradjon ott. A panaszos stílusát lekezelőnek, számonkérőnek és arrogánsnak tartotta, mert a panaszos az intézkedés során végig azzal fenyegetőzött, hogy panasszal fog élni a r. törzsőrmester intézkedése ellen, amennyiben nem kér a panaszostól bocsánatot. A r. törzsőrmester saját stílusát és hangnemet nyugodtnak és határozottnak írta le, nem vette észre, hogy az intézkedés a panaszosban és annak fiában félelmet keltette volna.

Az intézkedéskor jelenlévő próbaidős r. őrmester jelentésében azt írta, hogy nem találta tiszteletlennek az intézkedés során r. törzsőrmester által használt hangnemet, annak fellépését udvariasnak és határozottnak írta le.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A tanúsított hangnem tekintetében a Testület utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatával kapcsolatban arra, hogy az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. A Testület az esettel kapcsolatban a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is felhívta a figyelmet, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, és erkölcsi iránymutatásul szolgálnak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A Testület a panaszossal szemben alkalmazott hangnem kapcsán, a rendőri és a panaszosi állítások közötti ellentmondást a rendelkezésre álló szűk bizonyítási eszközökkel feloldani nem tudta. A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

b) A panaszos beadványában leírta, hogy a r. törzsőrmester az intézkedés végén a bal hüvelykujját felemelve távozott a helyszínről.

A panaszos által említett „mutogatásról” r. törzsőrmester azt írta a jelentésében, hogy az intézkedés végén történt, azután, hogy r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy a vele szemben folytatott intézkedést befejezte és elkészönt tőle, majd elindult a szolgálati gépjárműhöz. A panaszos ezt követően is hangosan kikérte magának az intézkedést és az eljáró rendőr viselkedését, kikiabált az ablakon, továbbra is azt kérdezgette, hogy a r. törzsőrmester „mit képzelsz magáról, panasszal fog élni ellene”. A r. törzsőrmester a szolgálati gépjármű felé haladva felemelte a jobb kezén lévő hüvelykujját, s gesztikulálva mutatott azzal felfelé, jelezve, hogy nyugtázta, hogy a panaszos panaszt fog tenni.

Az intézkedéskor jelen lévő pb. r. őrmester az intézkedés végén történt mutogatásra vonatkozóan azt tartalmazza, hogy arról nem tud véleményt mondani, tekintettel arra, hogy nem figyelte a r. törzsőrmester kezeit.

Tekintettel arra, hogy a panaszos csupán tényként szögezte le, hogy nem tudta mire vélni a történeteket és nem említette külön a panaszában, hogy emberi méltóságában megsértve érezte volna magát emiatt (ahogyan ezt a rendőri hangnem vonatkozásában megtette), valamint arra, hogy a r. törzsőrmester jelentésében az szerepel, hogy a panasz megtételét nyugtázta a mozdulattal, **a Testület arra a megállapításra jutott – figyelembe véve, hogy az esettel**

kapcsolatban a mutogatás és annak célja nem rekonstruálható –, hogy az intézkedés végén történt hüvelykujj felemelés miatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben fogatosított igazoltatás, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való joga. A rendőri fellépés alakulásával kapcsolatosan a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható, ugyanakkor annak a rendőrség által nem cáfolt panaszosi állításnak a kapcsán pedig, miszerint az intézkedő rendőr azonosító számát és az intézkedés célját az intézkedés elején nem közölte, a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét állapította meg. Megállapította továbbá a Testület, hogy az intézkedő rendőrök által alkalmazott hangnem tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Megállapította a Testület azt is, hogy az intézkedés végén történt hüvelykujj felemelés kapcsán nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

Fentiekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag